

สภาพ ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับการจัดการค่านี้อการสอนของศูนย์วิชาการ
กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

นายปรีชาพล เจริญสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปรัชญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาโศกทัศน์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN. 974-569-398-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013836

115515337

STATUS, NEEDS AND PROBLEMS CONCERNING THE MANAGEMENT OF INSTRUCTIONAL
MEDIA OF ELEMENTARY SCHOOL CLUSTER RESOURCE
CENTERS IN CHANGWAT PHITSANULOK

Mr. Preecharpon Charurnsook

คุณยวิทย์ทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partail Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพ ความต้องการ และปัญหา เกี่ยวกับการจัดการด้านสื่อการสอน
ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

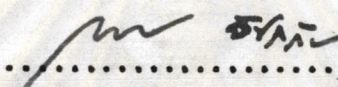
โดย นายปรีชาพล เจริญสุข

ภาควิชา ใศศทัศนศึกษา

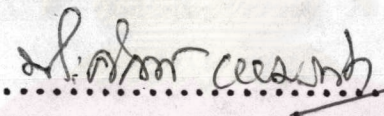
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ คร.เชาวเลิศ เลิศขไลหาร

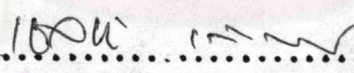

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

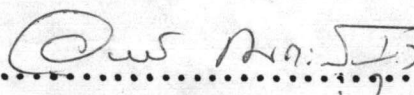

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ คร.เชาวเลิศ เลิศขไลหาร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

ปรัชญาพล เจริญสุข : สภาพความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับการจัดการด้านสื่อการสอน
ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก (STATUS, NEEDS AND
PROBLEMS CONCERNING THE MANAGEMENT OF INSTRUCTIONAL MEDIA OF
ELEMENTARY SCHOOL CLUSTER RESOURCE CENTERS IN CHANGWAT PHITSANULOK)
อ.ที่ปรึกษา : ดร.เขาวเลิศ เลิศขลิโฬฬาร, 221 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านสภาพความต้องการและ
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการด้านสื่อการสอนในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ของคณะกรรมการ
ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ในเขตรอบในและเขตรอบนอก และของครูผู้สอนที่ใช้บริการจากศูนย์
วิชาการที่อยู่ในเขตรอบในและเขตรอบนอก

กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ คณะทำงานในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน จำนวน 180 คน ครู
ผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2531
678 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนในเขตรอบใน และกลุ่มโรงเรียนในเขตรอบนอก เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย คือ แบบสอบถาม ความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์วิชาการและครูผู้สอน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวม
ข้อมูลด้วยตนเอง และนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และอัตราส่วนวิกฤติ

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนรอบในและรอบนอก
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านสภาพการจัดการการผลิต และบริการ และด้าน
ปัญหาในการจัดการ ส่วนในด้านความต้องการ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนรอบในและรอบนอกที่พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านสภาพการ
จัดการ การผลิต และบริการ และด้านปัญหาในการจัดการ ในด้านความต้องการพบว่าไม่แตกต่างกัน
ด้านสภาพและปัญหาส่วนใหญ่เกิดขึ้นในกลุ่มคณะกรรมการรอบนอก และครูผู้สอนรอบนอก โดยพบว่า ปัญหา
ที่เกิดขึ้นในระดับมาก ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนสื่อการสอน อาคารสถานที่คับแคบ
และขาดแคลนความรู้และทักษะในการผลิตสื่อการสอน

ภาควิชา ใส่ดทศนศศศศ
สาขาวิชา ใส่ดทศนศศศศ
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1/5/61 1=2

PREECHARPON CHARURNSOOK : STATUS, NEEDS AND PROBLEMS CONCERNING
THE MANAGEMENT OF INSTRUCTIONAL MEDIA OF ELEMENTARY SCHOOL
CLUSTER RESOURCE CENTERS IN CHANGWAT PHITSANULOK. THESIS ADVISOR :
CHAWALERT LERTCHALOLARN, Ed.D. 221 PP.

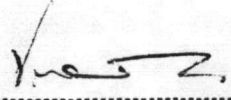
The purpose of this research was to compare the opinion in status needs and problems concerning the management of instructional media in elementary school cluster resource centers of working committee member in school cluster resource center of both urban and rural settings.

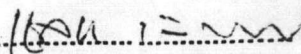
The subjects used in this research were 180 working committee member in the school cluster resource centers were 678 teachers in the schools under the jurisdiction of Phisanulok Provincial Primary Education Office in the academic year 1988. The teachers and the resource centered were classified in to urban and rural settings according to the location of the school and center. They were asked to fill out the questionnaire relating to the opinion about the status needs and problems of the resource center. Data obtained were explained by means of frequency, percentage standard deviation and t-test

The findings indicated that the opinion of teachers working committee members in urban and rural settings were significant difference, at the .05 level in the following aspects : management, production and services.

The major problems and obstacle of the resource centers, indicated by the working committee members and teachers were lack of budgets, lack of teaching materials, not enough building space, and lack of media production skills.

ภาควิชา ใส่ดทัศนศึกษา
สาขาวิชา ใส่ดทัศนศึกษา
ปีการศึกษา ๒๕๓๐.....

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.เชาว์เลิศ เลิศขไลพาร อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล และอาจารย์สุนันท์ ปัทมาคม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์และมีค่าสูงยิ่งแก่ผู้วิจัย และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท และคณาจารย์ภาควิชาสัตตศาสตร์ศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประหยัด จิระวรพงศ์ อาจารย์แสวง พรหมมา อาจารย์ จิระพันธ์ เตมะ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความช่วยเหลือแนะนำ แก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณ อาจารย์ปรุง พวงนัคคา ผู้อำนวยการการประดม ศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผู้ช่วยผู้อำนวยการประดมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประมศึกษาอำเภอ และคณะศึกษานิเทศก์ ก็ได้ให้การสนับสนุน ให้ความร่วมมือ แนะนำ ช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน ขอขอบพระคุณ ประธานกลุ่มโรงเรียน ครูใหญ่และครูในโรงเรียนที่ทำการวิจัย ที่ได้ให้ความ ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณ อาจารย์ พงษ์ชัย เชื้อสกุล และขอขอบคุณ พี่น้อง ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ประโยชน์อันพึงได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ คุณมิตา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปรีชาพล เจริญสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	16
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
แนวความคิดในการจัดตั้งศูนย์วิชาการ.....	17
ความหมายของศูนย์วิชาการ.....	19
ปรัชญาของศูนย์วิชาการ.....	21
หน้าที่และประโยชน์ของศูนย์วิชาการ.....	24
รูปแบบของศูนย์วิชาการ.....	25
ประเภทของศูนย์วิชาการ.....	29
ศูนย์วิชาการระดับกลุ่มโรงเรียนในต่างประเทศ.....	43
ศูนย์วิชาการระดับกลุ่มโรงเรียนในประเทศไทย.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	58
วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
การสร้าง เครื่องมือ.....	64
การ เก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	
5	151
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	151
สมมติฐานการวิจัย.....	151
วิธีดำเนินการวิจัย.....	152
สรุปผลการวิจัย.....	153
อภิปรายผลการวิจัย.....	160
ข้อเสนอแนะ.....	167
บรรณานุกรม.....	170
ภาคผนวก.....	180
ประวัติผู้วิจัย.....	221

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป ที่ได้รับคืน และที่สมบูรณ์จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	66
2	จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจำแนกตามเพศ.....	73
3	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนจำแนกตามเพศ.....	74
4	จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน จำแนกตามอายุ.....	75
5	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนจำแนกตามร้อยละ.....	76
6	จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจำแนกตามวุฒิสูงสุดที่ได้รับ.....	77
7	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามวุฒิสูงสุดที่ได้รับ.....	78
8	จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน จำแนกตามอายุราชการในการทำงาน.....	79
9	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามอายุราชการในการทำงาน..	80
10	จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งที่เกี่ยวกับศูนย์วิชาการ.....	81
11	จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจำแนกตามตำแหน่ง เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน.....	82
12	จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน จำแนกตามหน้าที่อื่น ๆ ที่รับผิดชอบ.....	83
13	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์ที่สอน.....	84
14	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนจำแนกตามจำนวนเวลาที่ทำการสอนในหนึ่งสัปดาห์.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน จำแนกตามการผ่านการอบรมทางด้านไอศตทัศน์ศึกษาหรือ เทคโนโลยีทางการศึกษา.....	86
16	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามการผ่านการอบรมทางด้านไอศตทัศน์ศึกษา หรือ เทคโนโลยีทางการศึกษา.....	87
17	จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนจำแนกตามบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกไอศตทัศน์ศึกษา หรือ เทคโนโลยีทางการศึกษา.....	88
18	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกไอศตทัศน์ศึกษา หรือ เทคโนโลยีทางการศึกษา	89
19	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤตเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนรอบในและรอบนอก ในด้านสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับด้านการบริหารงาน.....	90
20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤตเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนรอบในและรอบนอกในด้านสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับด้านการบริหารงาน.....	95
21	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤต เกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนรอบในและรอบนอกในด้านสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับด้านคาร์ให้บริการ.....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤตเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ใช้บริการจากศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียน ที่อยู่ในกลุ่ม โรงเรียนรอบในและรอบนอกในด้านสภาพการดำเนินงาน ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับด้านการผลิตและการบริการ...	102
23	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤตเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนรอบในและ รอบนอก ในด้านปัญหาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับการบริหารงาน.....	106
24	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤตเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ใช้บริการจากศูนย์วิชาการที่อยู่ในกลุ่ม โรงเรียนรอบในและรอบนอกในด้านปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ วิชาการกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงาน.....	110
25	จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนจำแนก ตามปัญหาด้านอาคารสถานที่ของศูนย์วิชาการ.....	112
26	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามปัญหาด้านอาคารสถานที่ ของศูนย์วิชาการ.....	113
27	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤตเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนรอบในและ รอบนอกในด้านปัญหาการให้บริการสื่อการสอน.....	114
28	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤตเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ใช้บริการจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน รอบในและรอบนอกในด้านปัญหาการใช้สื่อการสอนจากศูนย์.....	118
29	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและอัตราส่วนวิกฤตเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนรอบในและ รอบนอกในด้านความต้องการด้านกิจกรรมหรือลักษณะงาน.....	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
30	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤตเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนรอบในและรอบนอก ในด้านกิจกรรมหรือลักษณะงานของศูนย์วิชาการ.....	126
31	จำนวนและร้อยละของคณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนรอบใน และรอบนอก จำแนกตามสภาพความต้องการด้านสื่อการสอน	129
32	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนรอบในและรอบนอก จำแนกตามสภาพความต้องการด้านสื่อการสอน.....	133
33	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤต เกี่ยวกับ ความคิดเห็นของคณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนรอบในและ รอบนอก ในด้านสภาพความต้องการเกี่ยวกับสื่อการสอน.....	137
34	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤต เกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนรอบในและรอบนอก ใน ด้านสภาพความต้องการเกี่ยวกับสื่อการสอน.....	141
35	จำนวนและร้อยละของคณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนจำแนก ตามความสำคัญและประโยชน์ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	144
36	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามความสำคัญและประโยชน์ ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน.....	145
37	จำนวนและร้อยละของคณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน จำแนก ตามเกณฑ์ในการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน.....	146
38	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนจำแนกตามเกณฑ์ในการดำเนินงาน ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน.....	147